

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΤΟ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ**

ΣΕ Γ' ΕΛΑΣΣΟΝΑ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ

Συνεδρίασε δημόσια, την ... , με την εξής σύνθεση: Ιωάννης Σαρμάς, Πρόεδρος, Άννα Λιγωμένου και Κωνσταντίνος Κωστόπουλος, Αντιπρόεδροι, Γεώργιος Βοΐλης, Σταμάτιος Πουλής, Βασιλική Σοφιανού, Ευφροσύνη Παπαθεοδώρου, Ασημίνα Σακελλαρίου, Νεκταρία Δουλιανάκη, Αικατερίνη Μπोकώρου, Βασιλική Πέππα, Γρηγόριος Βαλληνδράς, Ευφροσύνη Παπαδημητρίου, Χριστίνα Κούνα, Ιωάννης Καλακίκος και Ελένη Σκορδά, Σύμβουλοι, εκτός από την Αντιγόνη Στίνη, Σύμβουλο, που είχε κώλυμα. Από τους ανωτέρω οι Σύμβουλοι Ιωάννης Καλακίκος και Ελένη Σκορδά μετείχαν ως αναπληρωματικά μέλη. Γραμματέας η Ελένη Αυγουστόγλου.

Γενικός Επίτροπος Επικρατείας: Αντώνιος Νικητάκης, Επίτροπος Επικρατείας, ως ασκών καθήκοντα Γενικού Επιτρόπου της Επικρατείας του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

Για να δικάσει την από 3 Ιουλίου 2019 (Α.Β.Δ. 3448/2019) αίτηση του ..., κατοίκου ... (οδός ...), ο οποίος παραστάθηκε μετά των πλουρεξούσιων δικηγόρων Παναγιώτη Κότσαλη (Α.Μ./Δ.Σ. Θεσ/κης 10435) και Δημητρίου Φινοκαλιώτη (Α.Μ./Δ.Σ. Θεσ/κης 9031)

Κατά του Ελληνικού Δημοσίου, νομίμως εκπροσωπούμενου από τον Υπουργό Οικονομικών, που παραστάθηκε διά του Νομικού Συμβούλου του Κράτους Νικολάου Καραγιώργη, και

κατά του νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου (ν.π.δ.δ.) με την επωνυμία «... Γενικό Νοσοκομείο ...», το οποίο εδρεύει στ... .. (οδός ...) και εκπροσωπείται νόμιμα, που παραστάθηκε διά του πληρεξούσιου δικηγόρου Γεωργίου Πανούση (Α.Μ./Δ.Σ. Θεσ/κης 1970).

Με την αίτηση αυτή ζητείται η αναίρεση της 572/2019 απόφαση του IV Τμήματος του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

Κατά τη συζήτηση που ακολούθησε, το Δικαστήριο άκουσε:

Τους πληρεξούσιους δικηγόρους του αναιρεσειόντος, οι οποίοι ζήτησαν την παραδοχή της αίτησης αναίρεσης.

Τον εκπρόσωπο του Ελληνικού Δημοσίου, ο οποίος ζήτησε την απόρριψη της αίτησης.

Τον πληρεξούσιο δικηγόρο του αναιρεσίβλητου ν.π.δ.δ., ο οποίος ζήτησε την απόρριψη της αίτησης, και

Τον Γενικό Επίτροπο της Επικρατείας του Ελεγκτικού Συνεδρίου, ο οποίος ανέπτυξε προφορικά την από 1.12.2021 έγγραφη γνώμη του και πρότεινε την απόρριψη της αίτησης αναίρεσης.

Μετά τη δημόσια συνεδρίαση το Δικαστήριο, με την παρουσία της Γραμματέως Σταυρούλας Τσάλα, συνήλθε στις 20 Μαΐου 2024 σε τηλεδιάσκεψη, με τη χρήση της επίσημης κρατικής πλατφόρμας e-Presence.gov.gr, σύμφωνα με το άρθρο 295 παρ. 2 του ν. 4700/2020, με την Άννα Λιγωμένου ως Προεδρεύουσα Αντιπρόεδρο και παρόντες τους δικαστές που έλαβαν μέρος στη συζήτηση της υπόθεσης, εκτός από τον Πρόεδρο Ιωάννη Σαρμά, που αποχώρησε από την Υπηρεσία, λόγω λήξεως της τετραετούς θητείας του στη θέση αυτή, τον Σταμάτιο Πουλή, Σύμβουλο, ο οποίος διορίστηκε Γενικός Επίτροπος της Επικρατείας στο ΕλΣυν και τον Γρηγόριο Βαλληνδρά, Σύμβουλο, που απουσίαζε λόγω κωλύματος (άρθρο 293 παρ. 3 εδ. α' του ν. 4700/2020).

Άκουσε την εισήγηση του Συμβούλου Ιωάννη Καλακίκου και

Αφού σκέφτηκε κατά τον νόμο

Αποφάσισε τα εξής:

1. Με την κρινόμενη αίτηση –για την άσκηση της οποίας έχει καταβληθεί το προσήκον παράβολο (βλ. ηλεκτρονικό παράβολο με κωδικό πληρωμής ...)– ζητείται παραδεκτώς η αναίρεση της 572/2019 οριστικής απόφασης του IV Τμήματος του Ελεγκτικού Συνεδρίου, κατά το μέρος που το δικάσαν Τμήμα έκανε δεκτές τις δύο αιτήσεις του Γενικού Επιτρόπου της Επικρατείας του Ελεγκτικού Συνεδρίου (στο εξής: Γενικός Επίτροπος) και καταλόγισε –σε βάρος του ήδη αναιρεσιόντος, χειρουργού ιατρού, και υπέρ του ήδη αναιρεσίβλητου Νοσοκομείου– το ποσό των 120.000,00 ευρώ, το οποίο αντιστοιχεί σε μέρος της αποζημίωσης που κατέβαλε το Νοσοκομείο, σε εκτέλεση απόφασης του Διοικητικού Εφετείου, στους συγγενείς ασθενούς του χειρουργού ιατρού, η οποία κατέληξε λόγω ιατρικού σφάλματος.

2. Με τις μνημονευθείσες, από ...2015 (Α.Β.Δ. ...2015) και ...2016 (Α.Β.Δ. ...2016) αιτήσεις του (στο εξής: ένδικες αιτήσεις καταλογισμού), ο Γενικός Επίτροπος ζήτησε –κατ' εφαρμογή των άρθρων 68 του «Κώδικα Νόμων για το Ελεγκτικό Συνέδριο» (ν. 4129/2013) και 38 του Υπαλληλικού Κώδικα (ν. 2683/1999)– από το αρμόδιο IV Τμήμα του Ελεγκτικού Συνεδρίου, τον καταλογισμό σε βάρος του αναιρεσιόντος και υπέρ του αναιρεσίβλητου Νοσοκομείου του συνολικού ποσού των 519.108,46 ευρώ, το οποίο αντιστοιχεί στην αποζημίωση που υποχρεώθηκε, σε εκτέλεση της .../2012 απόφασης του Διοικητικού Εφετείου ..., να καταβάλει το Νοσοκομείο στους συγγενείς της θανούσας ασθενούς του. Ο Γενικός Επίτροπος θεμελιώνει την ανωτέρω αποζημιωτική ευθύνη του αναιρεσιόντος σε παράνομες και υπαίτιες, σε βαθμό βαρείας αμέλειας, πράξεις και παραλείψεις του κατά την παροχή της ιατρικής συνδρομής του στην ασθενή του, τόσο κατά το προεγχειρητικό όσο και κατά το μετεγχειρητικό στάδιο.

3. Συγκεκριμένα, η ..., ηλικίας ... ετών, κατόπιν τηλεφωνικών επικοινωνιών με τον αναιρεσείοντα χειρουργό ιατρό, ο οποίος τη διαβεβαίωσε ότι η σχετική επέμβαση αποτελεί επέμβαση ρουτίνας και δεν ενέχει κινδύνους, αποφάσισε να υποβληθεί σε χειρουργική επέμβαση έναντι συμφωνηθείσας αμοιβής 5.000,00 ευρώ, για την αντιμετώπιση της παχυσαρκίας. Στις ...2005, μετέβη από τη ... όπου διέμενε στη ... και την ίδια ημέρα συναντήθηκε για πρώτη φορά με τον αναιρεσείοντα σε ιδιωτική κλινική, όπου συμφωνήθηκε η διενέργεια της χειρουργικής επέμβασης. Στις ...2005, υπεβλήθη, από τον αναιρεσείοντα σε χειρουργική κλινική του αναιρεσίβλητου Νοσοκομείου, σε εγχείρηση λαπαροσκοπικής, που μετατράπηκε σε ανοικτή, κάθετης γαστροπλαστικής (επέμβαση διαμερισματοποίησης του στομάχου με στόχο τη μείωση της χωρητικότητάς του και την πρόκληση αισθήματος κορεσμού για τον περιορισμό της ποσότητας τροφής που μπορεί να καταναλωθεί). Μετά την εγχείρηση εμφάνισε επιπλοκές και απεβίωσε, ύστερα από τέσσερα διαδοχικά χειρουργεία και νοσηλεία σε μονάδα εντατικής θεραπείας (Μ.Ε.Θ.) του Νοσοκομείου, την ...2005, λόγω πολυοργανικής ανεπάρκειας, με αναγραφόμενη στη σχετική έκθεση νεκροψίας - νεκροτομής αιτία θανάτου «σύνδρομο ενδοαγγειακής τήξης, σηψαιμία, ισχαιμία του μυοκαρδίου επί εδάφους λοβώδους πνευμονίας, οφειλόμενης στον ενδοноσοκομειακό μύκητα "candida albicans"». Κατά την ποινική αξιολόγηση των πράξεων και παραλείψεων του αναιρεσείοντος κατά την παροχή της ως άνω ιατρικής συνδρομής του στην ασθενή του, το Τριμελές Εφετείο ..., με την αμετάκλητη .../2011 απόφασή του, τον καταδίκασε για ανθρωποκτονία από αμέλεια, θεμελιώνοντας την ενοχή του σε σοβαρές παραλείψεις στο προεγχειρητικό στάδιο καθώς και σε εσφαλμένη εκτίμηση και αντιμετώπιση των μετεγχειρητικών επιπλοκών που οδήγησαν στον θάνατο της ασθενούς του. Επίσης, το Διοικητικό Εφετείο ..., με την .../2012 απόφασή του, έκρινε ότι θεμελιώνεται αποζημιωτική ευθύνη του αναιρεσίβλητου Νοσοκομείου, κατ' εφαρμογή των άρθρων 105 και 106 ΕισΝΑΚ, καθόσον παρασχέθηκε, από τον αναιρεσείοντα στην ασθενή του, μη ενδεδειγμένη ιατρική φροντίδα, τόσο στο προεγχειρητικό όσο και στο μετεγχειρητικό στάδιο, γεγονός που οδήγησε στον θάνατό της, έκανε εν μέρει δεκτή την αγωγή αποζημίωσης των συγγενών της θανούσας (συζύγου, δύο τέκνων, γονιών και αδελφού αυτής) και αναγνώρισε την υποχρέωση του Νοσοκομείου, ως όργανο του οποίου ενεργούσε ο αναιρεσείων, να τους καταβάλει αποζημίωση λόγω ψυχικής οδύνης συνολικού ποσού 358.400,00 ευρώ νομιμοτόκως από την επίδοση της αγωγής. Το ποσό δε αυτό της επιδικασθείσας αποζημίωσης που μαζί με τους τόκους αντιστοιχεί στο ποσό των 519.108,46 ευρώ, είναι αυτό το οποίο τελικά κατέβαλε το αναιρεσίβλητο Νοσοκομείο και ζητήθηκε να καταλογισθεί σε βάρος του αναιρεσείοντος με τις ένδικες αιτήσεις καταλογισμού.

4. Με την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση, το δικάσαν Τμήμα, καταφάσκοντας, κατ' αρχάς, την αρμοδιότητα του Γενικού Επιτρόπου να ασκήσει τις ένδικες αιτήσεις καταλογισμού, έκρινε –αφού έλαβε υπόψη και όσα είχαν γίνει

δεκτά από την προηγηθείσα .../2011 αμετάκλητη καταδικαστική απόφαση του Τριμελούς Εφετείου ... ως προς την ενοχή του για ανθρωποκτονία από αμέλεια—ότι κατά το εγχειρητικό και μετεγχειρητικό στάδιο η αμελής συμπεριφορά του ήδη αναιρεσειόντος δεν εξικνείται μέχρι του βαθμού της βαρείας αμέλειας αλλά στοιχειοθετείται εκ μέρους του βαρεία αμέλεια μόνο κατά το προεγχειρητικό στάδιο, οι δε πράξεις και παραλείψεις του κατά το στάδιο αυτό τελούν σε αιτιώδη σύνδεσμο με τον θάνατο της ασθενούς του. Με τις παραδοχές αυτές δέχθηκε ότι ο ήδη αναιρεσειών ευθύνεται έναντι του Νοσοκομείου για τη ζημία που αυτό υπέστη από την καταβληθείσα, δυνάμει της .../2012 απόφασης του Διοικητικού Εφετείου Θεσσαλονίκης, αποζημίωση στους συγγενείς της θανούσας ασθενούς, πλην όμως, λαμβάνοντας υπόψη τις ειδικές περιστάσεις της υπόθεσης, ο καταλογισμός πρέπει να περιορισθεί σε μέρος αυτής. Βάσει τούτων, έκανε εν μέρει δεκτές τις ένδικες αιτήσεις καταλογισμού και καταλόγισε, σε βάρος του ήδη αναιρεσειόντος και υπέρ του ήδη αναιρεσίβλητου Νοσοκομείου, το ποσό των 120.000,00 ευρώ.

5. Με την κρινόμενη αίτηση, ο αναιρεσειών ζητεί να αναιρεθεί η προσβαλλόμενη απόφαση του Τμήματος, κατά το μέρος που, κατά τα ανωτέρω εκτεθέντα, έκανε εν μέρει δεκτές τις ένδικες αιτήσεις καταλογισμού και να αρθεί στο σύνολό του ο επιβαλλόμενος σε βάρος του καταλογισμός, καθώς, επίσης, να καταδικασθεί το αναιρεσίβλητο Ελληνικό Δημόσιο στα δικαστικά του έξοδα. Παράλληλα, το αναιρεσιβαλλόμενο Νοσοκομείο, με το από ...2021 υπόμνημά του, ζητεί την απόρριψη της κρινόμενης αίτησης αναίρεσης και τον καταλογισμό των δικαστικών του εξόδων σε βάρος του αναιρεσειόντος.

6. Προς στήριξη των ως άνω αιτημάτων του, ο αναιρεσειών προβάλλει πέντε (5) λόγους, για τους οποίους πρέπει να αναιρεθεί η προσβαλλόμενη απόφαση του Τμήματος. Συγκεκριμένα προβάλλει (α) με τον πρώτο λόγο, ότι το δικάσαν Τμήμα εσφαλμένως δέχθηκε τη δέσμευσή του από την αμετάκλητη καταδικαστική ποινική απόφαση ως εκτεινόμενη και στον βαθμό υπαιτιότητάς του, (β) με τον δεύτερο, ότι παραλείποντας να εκτιμήσει προσκομισθέντα αποδεικτικά μέσα, εσφαλμένως διέγνωσε βαρεία αμέλειά του ως προς τον επελθόντα θάνατο της ασθενούς του, (γ) με τον τρίτο, ότι εσφαλμένως διέγνωσε αιτιώδη σύνδεσμο μεταξύ της αποδιδόμενης σ' αυτόν υπαίτιας συμπεριφοράς και του θανάτου της ασθενούς, (δ) με τον τέταρτο, ότι εσφαλμένως προσδιόρισε το ύψος του καταλογισθέντος σε βάρος του ποσού, και (ε) με τον πέμπτο, ότι εσφαλμένως δέχθηκε αρμοδιότητα του Γενικού Επιτρόπου να ασκήσει τις ένδικες αιτήσεις καταλογισμού.

7. Για την εξέταση των ως άνω λόγων αναίρεσης, κρίσιμες είναι οι διατάξεις (α) του άρθρου 38 του, ισχύοντος κατά τον κρίσιμο χρόνο των πραγματικών περιστατικών της ένδικης υπόθεσης, Υπαλληλικού Κώδικα [κυρωθέντος με το άρθρο πρώτο του ν. 2683/1999 (Α' 19), στο εξής: Υ.Κ.], με τις οποίες καθιερώνεται η αστική ευθύνη του υπαλλήλου έναντι του Δημοσίου και των ν.π.δ.δ., (β) του άρθρου 98 παρ. 1 περ. ζ' του Συντάγματος και των άρθρων 68 παρ. 4 και 69 παρ. 2 του κυρωθέντος με το άρθρο πρώτο του ν. 4129/2013 (Α' 52)

«Κώδικα Νόμων για το Ελεγκτικό Συνέδριο» (Κ.Ν.ΕλΣυν), με τις οποίες καθιερώνεται, αντίστοιχα, η δικαιοδοσία του Ελεγκτικού Συνεδρίου για την εκδίκαση των διαφορών που ανακύπτουν από την ως άνω αστική ευθύνη και η αρμοδιότητα του Γενικού Επιτρόπου να εκκινήσει τη διαδικασία για τον καταλογισμό της, και (γ) του άρθρου 5 παρ. 2 του κυρωθέντος με το άρθρο πρώτο του ν. 2717/1999 (Α' 97) «Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας» (Κ.Διοικ.Δ.), που οριοθετεί τη δέσμευση του Ελεγκτικού Συνεδρίου από τις αμετάκλητες καταδικαστικές αποφάσεις των ποινικών δικαστηρίων.

8. Συγκεκριμένα, το άρθρο 38 παρ. 1 και 2 του Υ.Κ. –το οποίο τυγχάνει εφαρμογής και επί του ιατρικού προσωπικού των νοσηλευτικών ιδρυμάτων (βλ. ΕλΣυν Ολ. 1999/2020 σκ. 5, 1856/2019 σκ. 5)– ορίζει ότι: «1. Ο υπάλληλος ευθύνεται έναντι του Δημοσίου για κάθε θετική ζημιά την οποία προξένησε σε αυτό από δόλο ή βαρεία αμέλεια κατά την εκτέλεση των καθηκόντων του. Ο υπάλληλος ευθύνεται επίσης για την αποζημίωση την οποία κατέβαλε το Δημόσιο σε τρίτους για παράνομες πράξεις ή παραλείψεις του κατά την εκτέλεση των καθηκόντων του, εφόσον οφείλονται σε δόλο ή βαρεία αμέλεια. Ο υπάλληλος δεν ευθύνεται έναντι των τρίτων για τις ανωτέρω πράξεις ή παραλείψεις του. 2. Σε περίπτωση δόλου του υπαλλήλου, αυτός παραπέμπεται υποχρεωτικώς στο Ελεγκτικό Συνέδριο. Σε περίπτωση βαρείας αμέλειας, αν ο υπάλληλος παραπεμφθεί, το Ελεγκτικό Συνέδριο, εκτιμώντας τις ειδικές περιστάσεις, μπορεί να καταλογίσει σε αυτόν μέρος μόνο της ζημιάς που επήλθε στο Δημόσιο ή της αποζημίωσης που το τελευταίο υποχρεώθηκε να καταβάλει.»

9. Περαιτέρω, το 98 παρ. 1 περ. ζ' του Συντάγματος ορίζει ότι «1. Στην αρμοδιότητα του Ελεγκτικού Συνεδρίου ανήκουν ιδίως: (...) ζ. Η εκδίκαση υποθέσεων που αναφέρονται στην ευθύνη των πολιτικών ή στρατιωτικών δημόσιων υπαλλήλων, καθώς και των υπαλλήλων των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης και των άλλων νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου για κάθε ζημιά που από δόλο ή αμέλεια προκλήθηκε στο Κράτος, τους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης ή σε άλλα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου.» Συναφώς, ο Κ.Ν.ΕλΣυν ορίζει, στο άρθρο 68 παρ. 1, 4 και 5, ότι «1. Κάθε δημόσιος υπάλληλος (...) ευθύνεται για κάθε θετική ζημιά που επήλθε στο Δημόσιο από δόλο ή αμέλεια (...) 4. Για την ευθύνη κατά το παρόν άρθρο το Ελεγκτικό Συνέδριο αποφαινεται ύστερα από αίτηση του Γενικού Επιτρόπου σε αυτό, ο οποίος ενεργεί είτε κατόπιν εγγράφου του οικείου Υπουργού είτε αυτεπαγγέλτως, εφόσον η ευθύνη προκύπτει από τα στοιχεία που υποβάλλονται κατά νόμο στο Ελεγκτικό Συνέδριο. 5. Το Ελεγκτικό Συνέδριο μόνο σε περίπτωση ευθύνης από αμέλεια και ανάλογα με τις περιστάσεις δύναται να καταλογίσει τον υπάλληλο και για μέρος μόνο της θετικής ζημιάς που επήλθε στο Δημόσιο.» και, στο άρθρο 69 παρ. 2, ότι «2. Για την αστική ευθύνη των υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ. (...) αποφαινεται το Ελεγκτικό Συνέδριο σύμφωνα με τις διατάξεις του προηγούμενου άρθρου». Εξάλλου, το άρθρο 5 παρ. 2 του Κ.Διοικ.Δ., όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 17 του ν. 4446/2016 (Α' 240)

–το οποίο, κατά τον κρίσιμο χρόνο, εφαρμοζόταν αναλόγως και στις ενώπιον του Ελεγκτικού Συνεδρίου δίκες, δυνάμει του άρθρου 123 του π.δ/τος 1225/1981 όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 12 παρ. 2 του ν. 3472/2006 (Α' 135)– ορίζει ότι το Ελεγκτικό Συνέδριο δεσμεύεται «από τις αμετάκλητες καταδικαστικές αποφάσεις των ποινικών δικαστηρίων ως προς την ενοχή του δράστη».

10. Με τον πέμπτο από τους λόγους αναίρεσης, ο οποίος πρέπει να εξετασθεί πρώτος, αποδίδεται, κατ' εκτίμηση του δικογράφου, στην προσβαλλόμενη απόφαση του Τμήματος η, από το άρθρο 115 περ. β' του π.δ/τος 1225/1981 «Περί εκτελέσεως των περί Ελεγκτικού Συνεδρίου διατάξεων» (Α' 304), αναιρετική πλημμέλεια της παράβασης ουσιώδους τύπου της διαδικασίας, υπό την ειδικότερη αιτίαση της παρά τον νόμο μη κήρυξης απαραδέκτου (πρβλ. ΑΠ 343/2023). Ειδικότερα, προβάλλεται ότι το Τμήμα έπρεπε, κατ' ορθή εφαρμογή των άρθρων 68 παρ. 4 και 69 παρ. 2 του Κ.Ν.ΕλΣυν, να απορρίψει ως απαράδεκτες τις ένδικες αιτήσεις καταλογισμού, καθόσον, κατά τον χρόνο συζήτησης της υπόθεσης στο ακροατήριο, είχαν απωλέσει τη νόμιμη βάση τους, λόγω ανάκλησης της αρχικής απόφασης του Διοικητικού Συμβουλίου (Δ.Σ.) του αναιρεσιβαλλόμενου Νοσοκομείου, με την οποία είχε παραπεμφθεί στο Ελεγκτικό Συνέδριο το αίτημα καταλογισμού του ήδη αναιρεσιόοντος.

11. Συναφώς, κατά την έννοια των προπαρατεθεισών (ανωτέρω σκ. 9) διατάξεων των άρθρων 68 παρ. 4 και 69 παρ. 2 του Κ.Ν.Ελ.Συν., ο Γενικός Επίτροπος –για την επιτέλεση της κατά νόμο αποστολής του [βλ. ήδη και άρθρο 7 του Οργανικού Νόμου του Ελεγκτικού Συνεδρίου (ν. 4820/2021, Α' 130), σύμφωνα με το οποίο δρα «υπέρ του δημοσίου συμφέροντος» και μεριμνά, ιδίως, «για τη δίκαιη απόδοση ευθυνών στις περιπτώσεις που κινεί τη δικαστική διαδικασία καταλογισμού»]– στο πλαίσιο της συνταγματικώς προβλεπόμενης (άρθρο 98 παρ. 1 περ. ζ') σχετικής αρμοδιότητας του Ελεγκτικού Συνεδρίου, ασκεί, είτε κατόπιν αιτήματος του οικείου ν.π.δ.δ. είτε αυτεπαγγέλτως βάσει των στοιχείων που υποβάλλονται στη Γενική Επιτροπεία, την προβλεπόμενη αίτηση καταλογισμού της αστικής ευθύνης του αδικοπραγήσαντος υπαλλήλου, αξιολογώντας αυτοτελώς την κάθε υπόθεση, τόσο ως προς την πληρότητα του διοικητικού φακέλου όσο και ως προς τη βασιμότητα του αιτήματος καταλογισμού [βλ. ήδη άρθρο 120 του ν. 4700/2020 (Α' 127) «Ενιαίο κείμενο Δικονομίας για το Ελεγκτικό Συνέδριο (...))», στο εξής: Δικ.Ελ.Συν.]. Στο πλαίσιο αυτό, δεν δεσμεύεται από την άποψη των διοικητικών οργάνων αναφορικά με τη συνδρομή των προϋποθέσεων θεμελίωσης της ευθύνης του υπαλλήλου, όπως του συντρέχοντος βαθμού υπαιτιότητάς του, θέτοντας την υπόθεση εν τέλει στην κυριαρχική δικαιοδοτική κρίση του Δικαστηρίου (βλ. και ΕλΣυν Ολ. 1302/2020 σκ. 7, 390/2017 σκ. 4).

12. Με την αναιρεσιβαλλόμενη απόφασή του, το Τμήμα διαπίστωσε, κατά την ανέλεγκτη κατ' αναίρεση ουσιαστική κρίση του, ότι το ήδη αναιρεσιβλητό Νοσοκομείο, με τα ...2015 και ...2016 έγγραφά του, κοινοποίησε στον Γενικό

Επίτροπο τα πρακτικά της ...2015 συνεδρίασης του Δ.Σ. του, με τα οποία εγκρίθηκε, σε εκτέλεση της .../2012 απόφαση του Διοικητικού Εφετείου Θεσσαλονίκης η καταβολή αποζημίωσης στους συγγενείς της θανούσας ασθενούς του ήδη αναιρεσειόντος, υποβάλλοντας παράλληλα και τα χρηματικά εντάλματα της καταβληθείσας αποζημίωσης συνολικού ύψους 519.108,46 ευρώ. Με τις παραδοχές αυτές, απέρριψε την προβαλλόμενη με την έφεση ένσταση απαραδέκτου των ένδικων αιτήσεων καταλογισμού, η οποία στηριζόταν στη μεταγενέστερη απόφαση της ...2016 συνεδρίασης του Δ.Σ., με την οποία έγινε δεκτή σχετική αίτηση θεραπείας του αναιρεσειόντος και διαγράφηκε η κρίση ότι η ζημία επήλθε από δόλο ή βαριά αμέλειά του. Τούτο, με την αιτιολογία, αφενός ότι το Νοσοκομείο δεν ανακάλεσε την απόφασή του κατά το σκέλος της παραπομπής της υπόθεσης στο Ελεγκτικό Συνέδριο αλλά ενέμεινε σ' αυτή, αφετέρου ότι ο Γενικός Επίτροπος μπορούσε να ενεργήσει και αυτεπαγγέλτως, αξιολογώντας αυτοτελώς τα υποβληθέντα σχετικά στοιχεία.

13. Η ως άνω κρίση του δικάσαντος Τμήματος, σύμφωνα με όσα εκτέθηκαν στη νομική σκέψη που προηγήθηκε (σκ. 11) είναι ορθή. Τούτο, διότι, το Τμήμα με ορθή υπαγωγή των πραγματικών περιστατικών που δέχθηκε ότι αποδείχθηκαν στις εφαρμοσθείσες διατάξεις των άρθρων 68 παρ. 4 και 69 παρ. 2 του Κ.Ν.ΕλΣυν συνήγαγε την ορθή έννομη συνέπεια της μη κήρυξης ως απαραδέκτων και εντεύθεν απόρριψης των ένδικων αιτήσεων καταλογισμού. Τούτο, διότι – ανεξαρτήτως του ότι το Νοσοκομείο ουδέποτε ανακάλεσε την απόφασή του για παραπομπή της υπόθεσης στο Ελεγκτικό Συνέδριο, αλλά αντιθέτως, τόσο ενώπιον του δικάσαντος Τμήματος όσο και στην παρούσα δίκη, εμμένει στον καταλογισμό του αναιρεσειόντος– ο Γενικός Επίτροπος μπορούσε, σύμφωνα με τις ανωτέρω διατάξεις, να ασκήσει την αίτηση καταλογισμού, αξιολογώντας, μετά την υποβολή σ' αυτόν του σχετικού διοικητικού φακέλου, αυτοτελώς τη συνδρομή των προϋποθέσεων θεμελίωσης της ευθύνης του αναιρεσειόντος, χωρίς να δεσμεύεται από την άποψη του Νοσοκομείου αναφορικά με τον συντρέχοντα βαθμό υπαιτιότητάς του.

14. Επομένως, σύμφωνα με όσα έγιναν δεκτά στις προηγούμενες σκέψεις, ο ως άνω πέμπτος λόγος αναιρέσης είναι αβάσιμος.

15. Με τον πρώτο από τους λόγους αναιρέσης, ο οποίος πρέπει να εξετασθεί στη συνέχεια, αποδίδεται στην προσβαλλόμενη απόφαση του Τμήματος η, από το άρθρο 115 περ. γ' του π.δ/τος 1225/1981, αναιρετική πλημμέλεια της πλημμελούς εφαρμογής του άρθρου 5 παρ. 2 του Κ.Διοικ.Δ.. Ειδικότερα, ο αναιρεσειών προβάλλει, κατ' ουσίαν, ότι το Τμήμα εφάρμοσε πλημμελώς την ανωτέρω διάταξη, δεχόμενο ότι δεσμεύεται από την αμετάκλητη απόφαση του ποινικού δικαστηρίου ως προς τη συνδρομή στο πρόσωπό του βαρείας αμέλειας για τον θάνατο της ασθενούς του, ενώ θα έπρεπε να σχηματίσει ίδια δικανική πεποίθηση περί του βαθμού υπαιτιότητάς του.

16. Συναφώς, όπως προεκτέθηκε (ανωτέρω σκ. 9), το άρθρο 5 παρ. 2 του Κ.Διοικ.Δ. ορίζει ότι το Ελεγκτικό Συνέδριο δεσμεύεται «από τις αμετάκλητες καταδικαστικές αποφάσεις των ποινικών δικαστηρίων ως προς την ενοχή του δράστη».

17. Η προπαρατεθείσα διάταξη του άρθρου 5 παρ. 2 του Κ.Διοικ.Δ. πρέπει, κατ' αρχάς, να ερμηνεύεται συμφώνως προς το μνημονευθέν άρθρο 98 παρ. 1 εδ. ζ' του Συντάγματος, με το οποίο θεσπίζεται ως αυτοτελής η άσκηση από το Ελεγκτικό Συνέδριο της δικαιοδοσίας εκδίκασης των υποθέσεων αστικής ευθύνης των υπαλλήλων για τη ζημία που προκάλεσαν στο Δημόσιο ή στα ν.π.δ.δ.. Ως εκ τούτου, ναι μεν –σύμφωνα και με την απορρέουσα από την αρχή του κράτους δικαίου αρχή της ασφάλειας δικαίου, η οποία επιτάσσει, όταν η ίδια, ως προς τα πραγματικά περιστατικά, υπόθεση εισάγεται σε περισσότερα διαφορετικής δικαιοδοσίας δικαστήρια, από τις επιμέρους δικαστικές κρίσεις να μην υπονομεύεται η συνοχή της έννομης τάξης, χωρίς, ωστόσο, τούτο να συνεπάγεται αναγκαιώς και ταυτότητα των κρίσεων αυτών, παρά μόνο στον βαθμό που απαιτείται από την εσωτερική λογική του δικαίου– το Ελεγκτικό Συνέδριο δεσμεύεται από τα κριθέντα με τις αποφάσεις των δικαστηρίων των άλλων δικαιοδοτικών κλάδων, όταν αυτά αποφαίνονται για τα ζητήματα της δικής τους δικαιοδοσίας, η δέσμευση, όμως, αυτή δεν δύναται να άγει στην πλήρη υποκατάσταση της κρίσης του ως προς τη διάγνωση της αποζημιωτικής ευθύνης του υπάλληλου, που το Σύνταγμα επιφύλαξε στο ανώτατο δημοσιονομικό Δικαστήριο, από εκείνη που εξέφερε το ποινικό δικαστήριο κατά την ποινική αξιολόγηση της ίδιας συμπεριφοράς του υπαλλήλου.

18. Περαιτέρω, για την οριοθέτηση του κανονιστικού εύρους του άρθρου 5 παρ. 2 του Κ.Διοικ.Δ. πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι ο νομοθέτης –με όμοιες κατά το ουσιώδες περιεχόμενό τους, διατάξεις των διαδοχικώς ισχυσάντων Υπαλληλικών Κωδίκων– με το άρθρο 38 παρ. 1 του ισχύοντος κατά τον κρίσιμο χρόνο Υ.Κ. (βλ. ανωτέρω σκ. 8) καθιερώνει αστική ευθύνη του υπαλλήλου έναντι του Δημοσίου ή του ν.π.δ.δ. μόνον «για κάθε θετική ζημία την οποία προξένησε σε αυτό από δόλο ή βαρεία αμέλεια κατά την εκτέλεση των καθηκόντων του» και «για την αποζημίωση την οποία κατέβαλε (...) σε τρίτους για παράνομες πράξεις ή παραλείψεις του κατά την εκτέλεση των καθηκόντων του, εφόσον οφείλονται σε δόλο ή βαρεία αμέλεια», απαλλάσσοντας τον από την ευθύνη, και στις δύο περιπτώσεις, όταν η υπαιτιότητά του εξικνείται μέχρι την ελαφρά αμέλεια. Όμως, η ως άνω διάκριση ελαφράς και βαρείας αμέλειας, η οποία αποτελεί τη βασική επιλογή του νομοθέτη κατά τη θέσπιση της ως άνω ρύθμισης του Υ.Κ. (βλ. ΕλΣυν Ολ. 98/2002 σκ. IV) και καθιερώνει την ανωτέρω, διαφορετική και αυτοτελή σε σχέση με την ποινική, αποζημιωτική ευθύνη του αδικοπραγήσαντος υπαλλήλου, δεν μπορεί ευθέως να αντιστοιχηθεί με τις ειδικότερες μορφές της αμέλειας, συνειδητής και ασυνειδητής, όπως αυτή ορίζεται στο άρθρο 28 του Ποινικού Κώδικα. Επομένως, η κατάφαση της ενοχής από το ποινικό δικαστήριο δεν

ταυτίζεται αυτομάτως με τη μορφή υπαιτιότητας που απαιτείται για τη θεμελίωση της αστικής ευθύνης του υπαλλήλου έναντι του Δημοσίου ή του ν.π.δ.δ..

19. Με βάση τις ως άνω παραδοχές, η προπαρατεθείσα ρύθμιση του άρθρου 5 παρ. 2 του Κ.Διοικ.Δ. έχει την έννοια ότι το Ελεγκτικό Συνέδριο από την προηγηθείσα αμετάκλητη καταδικαστική απόφαση του ποινικού δικαστηρίου –η οποία εκδόθηκε επί ποινικής παράβασης του υπαλλήλου που αφορά στην ίδια, ως ιστορικό γεγονός, με την παράβαση που του καταλογίζεται στην εκκρεμή ενώπιον του δίκη– δεσμεύεται ως προς τα διαπιστωθέντα στην ποινική δίκη πραγματικά περιστατικά, στα οποία θεμελιώνεται η κρίση επί της ενοχής του ως κατηγορουμένου, εναπόκειται δε κάθε φορά στην κρίση του Δικαστηρίου τούτου να διαγνώσει αν η υπαιτιότητά του, ως προς την πρόκληση της ζημίας, εξικνείται μέχρι του βαθμού της βαρείας αμέλειας, κατά την έννοια του προπαρατεθέντος άρθρου 38 παρ. 1 του Υ.Κ., ώστε να δύναται να θεμελιωθεί και η αστική ευθύνη του για τη ζημία που προκάλεσε στο Δημόσιο ή στο ν.π.δ.δ. (βλ. ΕλΣυν Ολ. 1999/2020 σκ. 7 και 14, 1856/2019 σκ. 7 και 12, 1390/2018 σκ. 8, 19, 29, 31).

20. Στην προκειμένη υπόθεση, όπως προκύπτει από την επισκόπηση της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης, το δικάσαν Τμήμα, εφαρμόζοντας το άρθρο 5 παρ. 2 του Κ.Διοικ.Δ., δέχθηκε ότι δεσμεύεται από την .../2011 αμετάκλητη καταδικαστική απόφαση του Τριμελούς Εφετείου ... ως προς τα διαπιστωθέντα στην ποινική δίκη πραγματικά περιστατικά, επί των οποίων θεμελιώθηκε η κρίση περί της ενοχής του ήδη αναιρεσειόντος για το αδίκημα της ανθρωποκτονίας από αμέλεια. Ειδικότερα, από τα πραγματικά περιστατικά που έγιναν δεκτά με την ανωτέρω ποινική απόφαση, προέκυπτε ότι η θανούσα ασθενής του υποβλήθηκε, στις ...2005, σε χειρουργική επέμβαση κάθετης γαστροπλαστικής στο αναιρεσίβλητο Νοσοκομείο, κατόπιν λανθασμένης διάγνωσης «νοσογόνου παχυσαρκίας» από τον αναιρεσειόντα, ενώ, σύμφωνα με τα ιατρικά δεδομένα και τους διεθνώς αναγνωρισμένους δείκτες, η ασθενής, με δείκτη μάζας σώματος (ΔΜΣ) ... kg/m², ανήκε στην κατηγορία της μέτριας παχυσαρκίας και δεν συνέτρεχαν οι ενδείξεις που καθιστούσαν την επέμβαση ιατρικώς αναγκαία ή ενδεδειγμένη. Το δικάσαν Τμήμα επισήμανε ότι, μολονότι δεσμεύεται από τα ως άνω διαπιστωθέντα περιστατικά ως προς την ενοχή του αναιρεσειόντος, δεν δεσμεύεται από την ποινική απόφαση ως προς τον βαθμό υπαιτιότητάς του, τον οποίο εκτίμησε αυτοτελώς (βλ. σκ. VI αναιρεσιβαλλόμενης). Σχημάτισε δε ίδια δικανική πεποίθηση –κατόπιν αξιολόγησης του συνόλου του αποδεικτικού υλικού και λαμβάνοντας υπόψη και τους προβαλλόμενους από τον αναιρεσειόντα ισχυρισμούς– ότι η συμπεριφορά του κατά το προεγχειρητικό στάδιο συνιστά βαρεία αμέλεια κατά την έννοια του άρθρου 38 παρ. 1 του Υ.Κ., καθόσον αυτός: α) προέβη σε εσφαλμένη διάγνωση περί ύπαρξης νοσογόνου παχυσαρκίας, β) εισήγαγε την ασθενή σε διαδικασία μη ενδεδειγμένης χειρουργικής επέμβασης, γ) παρέλειψε να εξαντλήσει τις συντηρητικές μεθόδους αντιμετώπισης του πλεονάζοντος βάρους (δίαιτα, άσκηση, φαρμακευτική αγωγή) και δ) δεν

ενημέρωσε πλήρως την ασθενή για τη φύση της πάθησής της, τον κίνδυνο της επέμβασης και τις ενδεχόμενες επιπλοκές.

21. Από τις ως άνω παραδοχές της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης προκύπτει ότι το δικάσαν Τμήμα, κατά τον σχηματισμό του δικανικού συλλογισμού του, εφαρμόζοντας το άρθρο 5 παρ. 2 του Κ.Διοικ.Δ., θεώρησε ότι δεσμεύεται από την .../2011 αμετάκλητη καταδικαστική απόφαση του Τριμελούς Εφετείου ... ως προς την ενοχή του ήδη ανειρεσειόντος για ανθρωποκτονία από αμέλεια, χωρίς, ωστόσο, να δεχθεί, όπως αβασίμως προβάλλει ο αναιρεσειών, ότι η κρίση αυτή του ποινικού δικαστηρίου το δεσμεύει και ως προς τη συνδρομή στο πρόσωπό του βαρείας αμέλειας για τον θάνατο της ασθενούς του. Αντιθέτως, ήχθη σε αυτοτελή κρίση ως προς το ότι οι διαπιστωθέντες πλημμελείς χειρισμοί του αναιρεσειόντος χειρουργού ιατρού κατά το προεγχειρητικό στάδιο, οι οποίοι εκτίθενται με σαφήνεια στο αποδεικτικό του πόρισμα, συνιστούν υπαίτια συμπεριφορά, η οποία εξικνείται μέχρι του βαθμού της βαρείας αμέλειας, κατά την έννοια του προπαρατεθέντος άρθρου 38 παρ. 1 του Υ.Κ., θεμελιώνοντας την αποζημιωτική του ευθύνη έναντι του αναιρεσιβλήτου Νοσοκομείου για την εξ αυτής προκληθείσα αντίστοιχη ζημία. Επομένως, από την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση προκύπτει ότι το δικάσαν Τμήμα σχημάτισε, ως όφειλε κατ' εφαρμογή του άρθρου 5 παρ. 2 του Κ.Διοικ.Δ., ίδια δικανική πεποίθηση περί του βαθμού υπαιτιότητας του αναιρεσειόντος, η οποία, μάλιστα, είχε ως επακόλουθο την κατάφαση της αποζημιωτικής ευθύνης του λόγω βαρείας αμέλειας μόνο για πράξεις και παραλείψεις του που αφορούσαν στο προεγχειρητικό στάδιο και όχι και στο μετεγχειρητικό, ως προς το οποίο έκρινε ότι η διαγνωσθείσα από το ποινικό δικαστήριο «ασυνείδητη» αμέλειά του δεν εξικνείται μέχρι του βαθμού της βαρείας αμέλειας και δεν άγει, κατά τούτο, στον καταλογισμό του.

22. Μετά από όσα έγιναν δεκτά στις προηγούμενες σκέψεις, ο ως άνω λόγος αναίρεσης είναι αβάσιμος.

23. Με τον δεύτερο από τους λόγους αναίρεσης, αποδίδονται, κατ' ουσίαν, στην προσβαλλόμενη απόφαση του Τμήματος δύο αναιρετικές πλημμέλειες, οι οποίες πρέπει να εξετασθούν από κοινού: (α) η, από το άρθρο 115 περ. β' του π.δ/τος 1225/1981 παράβαση ουσιώδους τύπου της διαδικασίας, υπό την ειδικότερη αιτίαση της μη λήψης υπόψη ουσιωδών αποδεικτικών μέσων και (β) η, από την περ. γ' του ίδιου άρθρου πλημμελής εφαρμογή του άρθρου 38 παρ. 1 του Υ.Κ., κατά τον νομικό χαρακτηρισμό της συμπεριφοράς του αναιρεσειόντος ως «βαρείας αμέλειας». Ειδικότερα προβάλλεται ότι το Τμήμα, παραλείποντας να εκτιμήσει ή εκτιμώντας εσφαλμένως κρίσιμα στοιχεία (μεταξύ των οποίων, την κατάθεση του τεχνικού συμβούλου της οικογένειας της θανούσας ενώπιον του ποινικού δικαστηρίου, ιατρικές εκθέσεις πραγματογνωμοσύνης, το πόρισμα ΕΔΕ ...2005, την έκθεση ΣΕΥΥΠ ...2006, την ένορκη κατάθεση του συζύγου της θανούσας), οδηγήθηκε σε εσφαλμένη υπαγωγή των πραγματικών περιστατικών της υπόθεσης στην έννοια της βαρείας αμέλειας κατά το προεγχειρητικό στάδιο.

24. Κατά την έννοια του άρθρου 115 περ. β' του π.δ/τος 1225/1981, η αναιρετική πλημμέλεια της παράβασης ουσιώδους τύπου της διαδικασίας συντρέχει, μεταξύ άλλων, και στην περίπτωση που το δικάσαν Τμήμα για τον σχηματισμό της δικανικής του πεποίθησης, παρέλειψε να λάβει υπόψη αποδεικτικά μέσα, τα οποία είχαν νομίμως προσκομίσει και επικαλεσθεί οι διάδικοι και τα οποία αφορούσαν στην απόδειξη πραγματικών γεγονότων με ουσιώδη επιρροή στην έκβαση της δίκης, δηλαδή στο διατακτικό της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης (βλ. ΑΠ 314/2016 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία). Η στάθμιση, όμως, της αποδεικτικής αξίας των προσκομισθέντων αποδεικτικών μέσων, όταν έχουν ληφθεί υπόψη και απλώς δεν τους αποδόθηκε η βαρύτητα που επιθυμεί ο διάδικος, ανάγεται στην ανέλεγκτη αναιρετικά εκτίμηση των αποδείξεων από το δικάσαν Τμήμα, εφόσον το πόρισμα που έχει συναχθεί από αυτά εκτίθεται σαφώς (βλ. ΑΠ 1223, 120/2022, 894/2020, 565/2018). Εξάλλου, μόνο, αν, από τη γενική ή και ρητή ακόμη αναφορά, σε συνδυασμό με το περιεχόμενο της απόφασης, δεν προκύπτει κατά τρόπο αναμφίβολο ότι λήφθηκε υπόψη κάποιο συγκεκριμένο αποδεικτικό μέσο, στοιχειοθετείται ο αναιρετικός αυτός λόγος (βλ. ΑΠ Ολ. 15/2005, ΑΠ 495, 483, 481/2013, 2105/2009, 2068/2007).

25. Στην προκειμένη υπόθεση, όπως προκύπτει από την επισκόπηση της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης, το δικάσαν Τμήμα, για να καταλήξει στο αποδεικτικό του πόρισμα, ως προς το βαθμό υπαιτιότητας του αναιρεσειόντος, έλαβε υπόψη, όπως αναφέρεται στην ελάχισσα πρόταση του δικανικού του συλλογισμού (βλ. σκέψη VI.Γ.), το σύνολο των στοιχείων του φακέλου της υπόθεσης, «ο οποίος κρίνεται επαρκής για τη διαμόρφωση πλήρους δικανικής πεποίθησης», συμπεριλαμβανομένης της ποινικής δικογραφίας, μαζί με την .../2011 απόφαση του Τριμελούς Εφετείου Θεσσαλονίκης, στην οποία έχουν ενσωματωθεί και οι οικείες μαρτυρικές καταθέσεις, καθώς και το ιστορικό της ασθενούς, τις «ιατρικές εκθέσεις, ιατροδικαστικές εκθέσεις, εκθέσεις πραγματογνωμοσύνης», την «από ...2006 έκθεση ελέγχου του Σ.Ε.Υ.Υ.Π., το ...2005 πόρισμα Ε.Δ.Ε. του Π.Γ.Ν. ... και την .../2005 απόφαση Πειθαρχικού Συμβουλίου Ιατρικού Συλλόγου ...».

26. Ενόψει του ως άνω περιεχομένου της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης, από τη ρητή μνεία ότι το δικάσαν Τμήμα για να καταλήξει στο αποδεικτικό της πόρισμα, ως προς το βαθμό υπαιτιότητας του αναιρεσειόντος, έλαβε υπόψη τις «ιατρικές εκθέσεις, ιατροδικαστικές εκθέσεις, εκθέσεις πραγματογνωμοσύνης», σε συνδυασμό και με το όλο περιεχόμενο αυτής, δεν καταλείπεται καμία αμφιβολία ότι έλαβε υπόψη και συνεκτίμησε με τις λοιπές αποδείξεις και όλα αποδεικτικά μέσα που νόμιμα προσκόμισε και επικαλέστηκε ενώπιον του ο τότε εκκαλών και ήδη αναιρεσειών, χωρίς να είναι υποχρεωμένο να κάνει ειδική μνεία ή χωριστή αξιολόγηση του καθενός, καθορίζοντας τη βαρύτητά του ή την επιρροή του στο αποδεικτέο θέμα, ενώ από μόνη την ειδική αναφορά ορισμένων εγγράφων, τα οποία, κατά την ελεύθερη κρίση του, έχουν ιδιαίτερη σημασία, δεν συνάγεται ότι

δεν συνεκτιμήθηκαν και τα μη ρητώς αναφερόμενα. Εξάλλου, κατά το μέρος που ο ίδιος λόγος αφορά στην πληρέστερη, κατά την άποψη του αναιρεσειόντος, ανάλυση και στάθμιση των αποδεικτικών μέσων πλήττει, κατ' ουσίαν, –υπό την κατ' επίφαση επίκληση της αναιρετικής πλημμέλειας της μη λήψης υπόψη ουσιωδών αποδεικτικών μέσων– την αναιρετικά ανέλεγκτη εκτίμηση των αποδείξεων από το δικαστήριο της ουσίας, ως προς την οποία ο αναιρεσειών έχει διαφορετική ουσιαστική προσέγγιση.

27. Μετά από όσα έγιναν δεκτά στις προηγούμενες σκέψεις, ο δεύτερος από τους λόγους αναίρεσης, κατά το σκέλος της αποδιδόμενης αναιρετικής πλημμέλειας της μη λήψης υπόψη ουσιωδών αποδεικτικών μέσων, είναι αβάσιμος και απαράδεκτος, κατά τις προεκτεθείσες διακρίσεις.

28. Περαιτέρω, κατά την έννοια του άρθρου 115 περ. γ' του π.δ/τος 1225/1981, πλημμελή εφαρμογή νόμου συνιστά και η εσφαλμένη εξειδίκευση αόριστης νομικής έννοιας που ενδέχεται να υπάρχει στο πραγματικό του κρίσιμου κανόνα δικαίου, όπως η έννοια της «βαρείας αμέλειας» που τίθεται ως προϋπόθεση για την εφαρμογή του άρθρου 38 παρ. 1 του Υ.Κ. Ιδρύεται δε ο λόγος αυτός αναίρεσης, όταν τα πραγματικά γεγονότα, που ανέλεγκτα δέχθηκε το δικαστήριο της ουσίας ως αποδειχθέντα, δεν συγκροτούν πράγματι, κατά τα διδάγματα της κοινής πείρας, την έννοια της βαρείας αμέλειας (βλ. ΕλΣυν Ολ. 1018/2022 σκ. 56 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

29. Συναφώς, όπως προεκτέθηκε (ανωτέρω σκ. 8 και 18), με το άρθρο 38 παρ. 1 του Υ.Κ. καθιερώνεται αστική ευθύνη του γιατρού έναντι του Νοσοκομείου και «για την αποζημίωση την οποία κατέβαλε (...) σε τρίτους για παράνομες πράξεις ή παραλείψεις του κατά την εκτέλεση των καθηκόντων του, εφόσον οφείλονται σε δόλο ή βαρεία αμέλεια». Επομένως, αυτοτελή προϋπόθεση για τη θεμελίωση της αποζημιωτικής ευθύνης του γιατρού είναι η ζημιογόνος συμπεριφορά του (πράξη ή παράλειψη) να είναι είτε δόλια, είτε να οφείλεται σε βαριά αμέλειά του. Εξάλλου, με βάση και τη θεμελιώδη διάταξη του άρθρου 330 του Αστικού Κώδικα που ορίζει ότι αμέλεια υπάρχει όταν δεν καταβάλλεται «η επιμέλεια που απαιτείται στις συναλλαγές», δηλαδή η επιμέλεια που πρέπει να επιδεικνύει ο μέσος συνετός και επιμελής εκπρόσωπος του ίδιου επαγγελματικού ή κοινωνικού κύκλου, ως βαρεία χαρακτηρίζεται η αμέλεια όταν η εκτροπή από την ως άνω απαιτούμενη επιμέλεια είναι ιδιαιτέρως μεγάλη ή ασυνήθιστα σοβαρή. Επομένως, ο χαρακτηρισμός της αμελούς συμπεριφοράς ως βαρείας προσδιορίζεται από το δικαστήριο της ουσίας με εκτίμηση των ειδικών συνθηκών της συγκεκριμένης περίπτωσης με βάση τη βαρύτητα της απόκλισης από το απαιτούμενο κάθε φορά μέτρο επιμέλειας (βλ. ΕλΣυν Ολ. 1999/2020 σκ. 5, 1856/2019 σκ. 5, 1390/2018 σκ. 3, 2922, 2921, 2920/2015 σκ. 2).

30. Όπως προκύπτει από την επισκόπηση της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης, το δικάσαν Τμήμα, δέχθηκε, κατά την ανέλεγκτη ως προς την εκτίμηση των πραγματικών γεγονότων κρίση του, σχετικά με το ζήτημα του βαθμού

υπαιτιότητας του αναιρεσειόντος, τα ακόλουθα (βλ. και ανωτέρω σκ. 20): Ο Δείκτης Μάζας Σώματος της ασθενούς του αναιρεσειόντος, χειρουργού ιατρού, ήταν ... KG/m², κάτω από το, σύμφωνα με την επιστημονικώς αποδεκτή κλινική ταξινόμηση της παχυσαρκίας, όριο του 40 KG/m², και δεν έπασχε από κάποια συνοδό νόσο που θα δικαιολογούσε τη χειρουργική επέμβαση κάθετης γαστροπλαστικής, στην οποία προέβη ο αναιρεσειών. Περαιτέρω, ο αναιρεσειών, παρέλειψε, πριν προχωρήσει στη χειρουργική επέμβαση, να έχει η ασθενής εξαντλήσει τους τρόπους συντηρητικής αντιμετώπισης της παχυσαρκίας, όπως δίαιτα, φαρμακευτική αγωγή και γυμναστική. Επίσης, παρέλειψε να την ενημερώσει πλήρως και προσηκόντως για την κατάσταση της υγείας της και την ενδεδειγμένη αντιμετώπιση αυτής, καθώς και τη σοβαρότητα και τους κινδύνους της επέμβασης, ωθώντας την κατ' αποτέλεσμα σε μια μη ιατρικώς ενδεδειγμένη επέμβαση, χωρίς έγκυρη συναίνεση της ίδιας, που είχε πειστεί για το αναγκαίο της επέμβασης. Με τις παραδοχές αυτές, το δικάσαν Τμήμα έκρινε ότι εφόσον η θανούσα δεν έπασχε από νοσογόνο παχυσαρκία και δεν ενδεικνυόταν να υποβληθεί σε χειρουργική επέμβαση, η περί του αντιθέτου διάγνωση του ήδη αναιρεσειόντος ιατρού και η άμεση εισαγωγή της στο χειρουργείο, οφείλεται σε βαριά αμέλεια αυτού.

31. Ως προς την ως άνω κρίση του δικάσαντος Τμήματος, πρέπει να γίνουν δεκτά τα ακόλουθα: Ο αναιρεσειών, χειρουργός ιατρός, στην κατά το προεγχειρητικό στάδιο παροχή ιατρικής συνδρομής στην ασθενή του, είχε την ιδιαίτερη νομική υποχρέωση να ενεργήσει προς διαφύλαξη της υγείας της, διενεργώντας τις ιατρικές πράξεις και επεμβάσεις που ήταν, σύμφωνα με τους κανόνες της ιατρικής επιστήμης (*lege artis*) ενδεδειγμένες για την αντιμετώπιση του προβλήματος υγείας, για το οποίο προσέφυγε σ' αυτόν, και μόνο κατόπιν έγκυρης συναίνεσης της [βλ. άρθρα 24 του α.ν. 1565/1939 «Περί κώδικος ασκήσεως του ιατρικού επαγγέλματος» (Α' 16) και 9 του β.δ/τος της 25.5./6.7.1955 «Κανονισμός Ιατρικής Δεοντολογίας» (Α' 171), άρθρο 47 του ν. 2071/1992 «Εκσυγχρονισμός και Οργάνωση Συστήματος Υγείας» (Α' 123) και άρθρο 5 της κυρωθείσας με το άρθρο πρώτο του ν. 2619/1998 (Α' 132) «Σύμβαση για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα και τη Βιοϊατρική»]. Στο πλαίσιο αυτό, λαμβάνοντας υπόψη τα αυστηρά κριτήρια που θέτουν οι κανόνες της ιατρικής επιστήμης σχετικά με την αντιμετώπιση της παχυσαρκίας με τη χειρουργική επέμβαση της κάθετης γαστροπλαστικής, όφειλε να διαγνώσει ότι η ασθενής δεν έπασχε από νοσογόνο παχυσαρκία και να μη προχωρήσει στη μη ενδεδειγμένη αυτή χειρουργική επέμβαση, καθόσον, σύμφωνα με τη γενικώς παραδεδεγμένη κλινική ταξινόμηση της παχυσαρκίας, η ασθενής ήταν μέτρια παχύσαρκο άτομο και το πλεονάζον βάρος δεν αποτελούσε κίνδυνο για τη ζωή της αφού δεν έπασχε από συνοδά νοσήματα, ούτε είχε εξαντλήσει τους τρόπους συντηρητικής αντιμετώπισης της παχυσαρκίας. Επιπροσθέτως, δεν έπρεπε να παραλείψει την ιδιαίτερη νομική υποχρέωσή του να ενημερώσει προσηκόντως την ασθενή, ως

προς το, κατά τα ανωτέρω, μη ενδεδειγμένο της χειρουργικής αυτής επέμβασης για την αντιμετώπιση του προβλήματος υγείας, για το οποίο είχε προσφύγει σ' αυτόν, και ως προς την ενδεδειγμένη αντιμετώπισή του, καθώς και ως προς τη σοβαρότητα και τους κινδύνους της επέμβασης. Βάσει τούτων, εφόσον η ασθενής δεν έπασχε από νοσογόνο παχυσαρκία και δεν ενδεικνυόταν να υποβληθεί σε χειρουργική επέμβαση κάθετης γαστροπλαστικής, η περί του αντιθέτου διάγνωση του ήδη αναρρυσείοντος και η άμεση εισαγωγή της στο χειρουργείο, κατ' απόκλιση από τους γενικά αποδεκτούς κανόνες της ιατρικής επιστήμης και η παράλειψη προσήκουσας ενημέρωσής της, αποδεικνύουν μια συμπεριφορά που αποκλίνει σε ιδιαίτερος μεγάλο βαθμό από αυτήν που θα επεδείκνυε ο μέσος συνετός και επιμελής ιατρός της ίδιας ειδικότητας, ο οποίος τηρεί τους κανόνες που υπαγορεύει η ιατρική επιστήμη. Επομένως, το δικάσαν Τμήμα κρίνοντας ότι ο ήδη αναρρυσείων επέδειξε βαρεία αμέλεια, στην κατά το προεγχειρητικό στάδιο παροχή ιατρικής συνδρομής στην ασθενή του, ορθά εφάρμοσε, κατά την υπαγωγή των ανελέγκτως δεκτών γενομένων πραγματικών περιστατικών στη νομική έννοια της βαρείας αμέλειας, το άρθρο 38 παρ. 1 του Υ.Κ..

32. Μετά από όσα έγιναν δεκτά στις προηγούμενες σκέψεις, ο δεύτερος από τους λόγους αναίρεσης και κατά το σκέλος της αποδιδόμενης ανααιρετικής πλημμέλειας του εσφαλμένου νομικού χαρακτηρισμού της συμπεριφοράς του αναρρυσείοντος ως «βαρείας αμέλειας», είναι αβάσιμος.

33. Με τον τρίτο από τους λόγους αναίρεσης, αποδίδεται, κατ' ουσίαν, στην προσβαλλόμενη απόφαση του Τμήματος η, από το άρθρο 115 περ. β' του π.δ/τος 1225/1981 παράβαση ουσιώδους τύπου της διαδικασίας, υπό την ειδικότερη αιτίαση της ανεπαρκούς και αντιφατικής αιτιολογίας ως προς την ύπαρξη αιτιώδους συνδέσμου, μεταξύ των αποδιδόμενων στον αναρρυσείοντα πράξεων και παραλείψεων κατά το προεγχειρητικό στάδιο και του επελθόντος θανάτου της ασθενούς. Ειδικότερα, προβάλλεται ότι το δικάσαν Τμήμα έπρεπε να κάνει δεκτό ότι δεν υφίσταται αιτιώδης σύνδεσμος μεταξύ της φερόμενης ως «παράνομης» εισαγωγής της ασθενούς στο χειρουργείο και του θανάτου αυτής, ο οποίος είχε ως αιτία την προσβολή της από ενδονοσοκομειακό μύκητα, δοθέντος ότι η προσβολή από μύκητα δεν αποτελεί αποτέλεσμα του προεγχειρητικού σταδίου, αλλά εντάσσεται αποκλειστικά στο μετεγχειρητικό στάδιο, ως προς το οποίο όμως η αναρρυσιβαλλόμενη απόφαση δέχθηκε ότι ο αναρρυσείων δεν είχε δόλο ούτε βαρεία αμέλεια.

34. Κατά την έννοια του άρθρου 115 περ. β' του π.δ/τος 1225/1981, η ανααιρετική πλημμέλεια της παράβασης ουσιώδους τύπου της διαδικασίας συντρέχει, μεταξύ άλλων, και στην περίπτωση που η αναρρυσιβαλλόμενη απόφαση δεν έχει νόμιμη βάση και ιδίως αν δεν έχει καθόλου αιτιολογίες ή έχει αιτιολογίες αντιφατικές ή ανεπαρκείς, σε ζήτημα που ασκεί ουσιώδη επίδραση στην έκβαση της δίκης. Η πλημμέλεια αυτή υφίσταται όταν, στην ελάχιστονα πρόταση του δικανικού συλλογισμού, δεν εκτίθενται καθόλου πραγματικά περιστατικά (έλλειψη

αιτιολογίας), ή όταν τα εκτιθέμενα περιστατικά δεν καλύπτουν όλα τα στοιχεία που απαιτούνται, κατά το πραγματικό του εφαρμοστέου κανόνα ουσιαστικού δικαίου, για την επέλευση ή την άρνηση της έννομης συνέπειας (ανεπαρκής αιτιολογία), ή όταν τα περιστατικά αυτά αλληλοαναιρούνται (αντιφατική αιτιολογία). Ειδικότερα, ανεπαρκής αιτιολογία υπάρχει όταν δεν προκύπτουν με σαφήνεια τα περιστατικά που είναι κατά νόμο αναγκαία για τη στοιχειοθέτηση ή τον αποκλεισμό της εφαρμογής της διατάξεως ουσιαστικού δικαίου που εφαρμόστηκε. Αντιφατική αιτιολογία υπάρχει όταν τα πραγματικά περιστατικά που στηρίζουν το αποδεικτικό πόρισμα επί ζητήματος ουσιώδους για το διατακτικό, συγκρούονται μεταξύ τους και αλληλοαναιρούνται, καθιστώντας ανέφικτο τον έλεγχο της ορθής υπαγωγής στον εφαρμοστέο κανόνα. Το δε κατά νόμο αναγκαίο περιεχόμενο της ελάσσονας πρότασης καθορίζεται από τον εκάστοτε εφαρμοστέο κανόνα ουσιαστικού δικαίου, του οποίου το πραγματικό πρέπει να καλύπτεται πλήρως από τις παραδοχές της αποφάσεως, ώστε να μην καταλείπονται αμφιβολίες για την ορθότητα της υπαγωγής (βλ. ΑΠ 1563, 105/2024, 1007/2019).

35. Συναφώς, σύμφωνα με τις προεκτεθείσες (ανωτέρω σκ. 8, βλ. και σκ. 29) διατάξεις του άρθρου 38 παρ. 1 του Υ.Κ., για τη θεμελίωση της αποζημιωτικής ευθύνης του γιατρού έναντι του Νοσοκομείου απαιτείται και η διαπίστωση της ύπαρξης αιτιώδους συνδέσμου μεταξύ της παράνομη και υπαίτιας συμπεριφοράς του και του επελθόντος ζημιογόνου αποτελέσματος. Αιτιώδης δε σύνδεσμος υπάρχει, όταν η πράξη ή η παράλειψη του ευθυνόμενου προσώπου ήταν, κατά τα διδάγματα της κοινής πείρας, ικανή και μπορούσε αντικειμενικά να επιφέρει, κατά τη συνηθισμένη και κανονική πορεία των πραγμάτων, το ζημιογόνο αποτέλεσμα, το οποίο και πράγματι επέφερε (βλ. ΕλΣυν Ολ. 1018/2022 σκ. 27, 1999/2020 σκ. 5, 1856/2019 σκ. 5, 2922/2015 σκ. 2.Α., ΑΠ 100/2024, 1051/2023).

36. Όπως προκύπτει από την επισκόπηση της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης, το δικάσαν Τμήμα, αναφορικά με την ύπαρξη αιτιώδους συνδέσμου μεταξύ των πράξεων και παραλείψεων του αναιρεσειόντος και του επελθόντος θανάτου της ασθενούς του, δέχθηκε, κατά την ανέλεγκτη αναιρετικά περί πραγμάτων κρίση του, τα ακόλουθα (βλ. και ανωτέρω σκ. 30): Η ασθενής του αναιρεσειόντος, χειρουργού ιατρού, για την αντιμετώπιση της παχυσαρκίας προσέφυγε στην ιατρική συνδρομή του, ο οποίος διέγνωσε ότι αυτή έπασχε από νοσογόνο παχυσαρκία –παρόλο που ο Δείκτης Μάζας Σώματός της ήταν κάτω από το, σύμφωνα με την επιστημονικώς αποδεκτή κλινική ταξινόμηση της παχυσαρκίας, όριο και δεν έπασχε από κάποια συνοδό νόσο– και ότι για την αντιμετώπισή της –χωρίς να έχουν εξαντληθεί οι συντηρητικοί τρόποι αντιμετώπισής της– θα έπρεπε να υποβληθεί σε χειρουργική επέμβαση κάθετης γαστροπλαστικής, στην οποία συναίνεσε η ασθενής, λόγω της ανωτέρω διάγνωσης και της μη προσήκουσας ενημέρωσής της από τον αναιρεσειόντα ως προς τη σοβαρότητα και τους κινδύνους της χειρουργικής αυτής επέμβασης. Η ασθενής, άμεσα μετά την ανωτέρω διάγνωση, υπεβλήθη από τον αναιρεσειόντα σε

εγχείρηση λαπαροσκοπικής, που μετατράπηκε σε ανοικτή, κάθετης γαστροπλαστικής. Μετά την εγχείρηση εμφάνισε επιπλοκές και, ύστερα από τέσσερα διαδοχικά χειρουργεία, με τα οποία ο αναιρεσειών προσπάθησε να αντιμετωπίσει τις επιπλοκές αυτές, και νοσηλεία σε Μ.Ε.Θ. του αναιρεσίβλητου Νοσοκομείου, απεβίωσε, δώδεκα ημέρες από τη χειρουργική επέμβαση, λόγω πολυοργανικής ανεπάρκειας. Στην δε έκθεση νεκροψίας-νεκροτομής ως αιτία θανάτου αναγράφεται «ισχαιμία του μυοκαρδίου επί εδάφους λοβώδους πνευμονίας, οφειλόμενης στον μύκητα "candida albicans"». Το Τμήμα δέχθηκε ότι η ζημιόγνος συμπεριφορά του αναιρεσειόντος –διαφοροποιούμενο από την απόφαση του ποινικού δικαστηρίου που τη δέχθηκε συντρέχουσα τόσο κατά το προεγχειρητικό όσο και κατά το μετεγχειρητικό στάδιο– είναι παράνομη και υπαίτια μόνο κατά το προεγχειρητικό στάδιο (εσφαλμένη διάγνωση περί ύπαρξης νοσογόνου παχυσαρκίας, διενέργεια μη ενδεδειγμένης ιατρικά χειρουργικής επέμβασης κατόπιν πλημμελούς ενημέρωσης της ασθενούς) και ότι, ως εκ τούτου και στο μέτρο αυτό, «ο [ήδη αναιρεσειών] φέρει ευθύνη σε βαθμό βαριάς αμέλειας για το επελθόν αποτέλεσμα του θανάτου της ασθενούς του, το οποίο τελεί σε αιτιώδη σύνδεσμο με τη συμπεριφορά του ως προς την πλημμελή διάγνωση και ενημέρωση, καθώς και τη μη ενδεικνύομενη άμεση εισαγωγή σε χειρουργείο».

37. Από τις ως άνω περιεχόμενες στο σκεπτικό της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης παραδοχές προκύπτει: (α) ως διαπιστωθείσα ιατρική αιτία του θανάτου της ασθενούς του αναιρεσειόντος, η ενδονοσοκομειακή μυκητιασική λοίμωξη (οφειλόμενη στον μύκητα candida albicans) στο μετεγχειρητικό στάδιο, με τελικό σύνδρομο ανεπάρκειας πολλαπλών οργάνων, (β) ρητή αποσύνδεση του ήδη αναιρεσειόντος από βαρεία αμέλεια κατά το εγχειρητικό και μετεγχειρητικό στάδιο, λαμβάνοντας υπόψη και «την επίδραση εξωγενών παραγόντων και τρίτων προσώπων, που παρεμβάλλονται στην όλη διαδικασία, την απειλή προσβολής από ενδονοσοκομειακή λοίμωξη, που πράγματι συνέβη» (βλ. σκέψη VI.B της αναιρεσιβαλλόμενης), (γ) ταυτόχρονη κατάφαση βαρείας αμέλειας μόνο στο προεγχειρητικό στάδιο (εσφαλμένη γνωμάτευση, πλημμελής ενημέρωση που οδήγησαν σε μη ενδεδειγμένη ιατρικά χειρουργική επέμβαση) και συναγωγή ότι εκ της υποβολής στην επέμβαση η ασθενής τελικώς κατέληξε, άνευ περαιτέρω εξειδικεύσεως του συνδέσμου μεταξύ της προεγχειρητικής πλημμέλειας και της διαπιστωθείσας ως άνω ιατρικής αιτίας του θανάτου της ασθενούς. Επομένως, το δικάσαν Τμήμα εστιάζει στην πράξη της χειρουργικής επέμβασης, που θεωρεί την κορυφαία πράξη της ζημιόγνου συμπεριφοράς του αναιρεσειόντος, η οποία ήταν ιατρικώς μη ενδεικνύομενη και όφειλε να απόσχει, στην οποία μάλιστα προχώρησε με πλημμελή ενημέρωση της ασθενούς. Όπως, όμως, προεκτέθηκε (ανωτέρω σκ. 35), η ως άνω αποδιδόμενη στον αναιρεσειόντα παράνομη και υπαίτια ζημιόγνος συμπεριφορά δεν επαρκεί από μόνη της για τη θεμελίωση της αποζημιωτικής ευθύνης του αλλά απαιτείται να συνδέεται και αιτιωδώς με το επελθόν ζημιόγνο αποτέλεσμα του θανάτου της ασθενούς, υπό την έννοια ότι η ζημιόγνος αυτή

συμπεριφορά ήταν «πρόσφορη», δηλαδή ικανή, κατά τη συνήθη πορεία των πραγμάτων, να προκαλέσει τον θάνατο της ασθενούς, τον οποίο και πράγματι προκάλεσε. Στο πλαίσιο αυτό, στο σκεπτικό της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης δεν εκτίθεται, με την απαιτούμενη σαφήνεια και πληρότητα, η κατά τα διδάγματα της κοινής πείρας «πρόσφορη αιτιότητα» που να ανάγει την ως άνω προεγχειρητική πλημμέλεια σε ικανή και κατ' όντως επελθούσα αιτία της ενδονοσοκομειακής μυκητιασικής λοίμωξης και της επακόλουθης πολυοργανικής ανεπάρκειας που επέφεραν το συγκεκριμένο θανατηφόρο αποτέλεσμα. Η γενική διαπίστωση ότι από την υποβολή στην επέμβαση η ασθενής τελικώς κατέληξε αποτελεί συμπέρασμα χωρίς αναγκαίο πραγματολογικό υπόβαθρο (παράθεση των κρίσιμων ιατρικών ευρημάτων) που να καταδεικνύει ότι η διαπιστωθείσα ως άνω ιατρική αιτία του θανατηφόρου αποτελέσματος εμπίπτει, κατά τη συνήθη πορεία των πραγμάτων, στους κινδύνους που εισήγαγε στην αιτιώδη διαδρομή αποκλειστικώς η προεγχειρητική συμπεριφορά του αναιρεσειόντος. Η αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση αντλεί γενικό κανόνα περί συνάφειας από την ιατρικώς μη ενδεικνύομενη χειρουργική επέμβαση, χωρίς, όμως, να εξειδικεύει τα κατ' ιδίαν πραγματικά δεδομένα που καθιστούν τη συγκεκριμένη χειρουργική επέμβαση πρόσφορη αιτία της διαγνωσθείσας αιτίας θανάτου (μυκητιασική πνευμονία) που επέφερε το θανατηφόρο αποτέλεσμα. Η επίκληση, όμως, αυτή του γενικού κανόνα, άνευ συνδέσεως με τα πραγματικά περιστατικά της υποθέσεως, δεν αρκεί για τη θεμελίωση του αιτιώδους συνδέσμου. Παρά τη μνεία του πλούσιου αποδεικτικού υλικού (ιατρικές/ιατροδικαστικές εκθέσεις, πορίσματα), δεν εκτίθενται τα καίρια πραγματικά ευρήματα που να συνδέουν ειδικώς την προεγχειρητική συμπεριφορά του αναιρεσειόντος με τη διαγνωσθείσα αιτία θανάτου. Περαιτέρω, το δικάσαν Τμήμα δέχεται ότι ο ως άνω ιατρικώς διαπιστωθείς αιτιώδης παράγοντας του θανάτου της ασθενούς εκδηλώθηκε στο μετεγχειρητικό στάδιο, όπου εμφιλοχωρούν και «εξωγεν[είς] παράγοντ[ες]» «που παρεμβάλλονται στην όλη διαδικασία», στους οποίους συμπεριλαμβάνει και την «ενδονοσοκομειακή λοίμωξη, «που πράγματι συνέβη» και συγχρόνως αποκλείει βαρεία αμέλεια του ήδη αναιρεσειόντος στο στάδιο αυτό. Πλην, όμως, χωρίς να αιτιολογεί πώς οι ως άνω παραδοχές δεν διακόπτουν την αιτιώδη ακολουθία, καταλήγει ότι το θανατηφόρο αποτέλεσμα τελεί σε αιτιώδη σύνδεσμο αποκλειστικώς με την προεγχειρητική συμπεριφορά του αναιρεσειόντος. Η συλλογιστική αυτή εμφανίζει εσωτερική αντίφαση, διότι η αναγνώριση παρεμβολής εξωγενών παραγόντων στο στάδιο εκδήλωσης της διαγνωσθείσας αιτίας θανάτου είναι κατ' αρχήν πρόσφορη, κατά τη λογική του ίδιου του σκεπτικού, να διαρρήξει ή τουλάχιστον να απαιτήσει ειδική τεκμηρίωση περί μη διακοπής της αιτιώδους συνάφειας, τέτοια τεκμηρίωση, όμως, δεν παρατίθεται στην αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση. Συνεπεία των ως άνω ελλείψεων και αντιφάσεων, η αιτιολογία της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης, επί του κρίσιμου ζητήματος της ύπαρξης αιτιώδους συνδέσμου μεταξύ των παράνομων και υπαίτιων

πράξεων και παραλείψεων του αναιρεσειόντος κατά το προεγχειρητικό στάδιο και του επελθόντος θανάτου της ασθενούς του είναι ανεπαρκής και αντιφατική, καθιστώντας ανέφικτο τον αναιρετικό έλεγχο της ορθής εφαρμογής των διατάξεων του άρθρου 38 παρ. 1 του Υ.Κ., για τη θεμελίωση της αποζημιωτικής ευθύνης του έναντι του Νοσοκομείου.

38. Μειοψήφησαν ο Αντιπρόεδρος Κωνσταντίνος Κωστόπουλος και ο Σύμβουλος Γεώργιος Βοΐλης, οι οποίοι διατύπωσαν την ακόλουθη γνώμη: Το δικάσαν Τμήμα, κατά εσφαλμένη εφαρμογή του άρθρου 38 παρ. 1 του Υ.Κ., θεμελίωσε αποζημιωτική ευθύνη του αναιρεσειόντος έναντι του Νοσοκομείου, καθόσον δεν υπάρχει αιτιώδης σύνδεσμος μεταξύ της αποδιδόμενης σ' αυτόν παράνομης και υπαίτιας συμπεριφοράς και του επελθόντος ζημιογόνου αποτελέσματος (θανάτου της ασθενούς). Τούτο, διότι, κατά τα γενόμενα δεκτά πραγματικά περιστατικά, ο θάνατος της ασθενούς επήλθε από ενδονοσοκομειακή μυκητιασική λοίμωξη που εκδηλώθηκε στο μετεγχειρητικό στάδιο, για το οποίο η αναιρεσιβαλλόμενη ρητώς απέκλεισε βαρεία αμέλεια του αναιρεσειόντος, αναγνωρίζοντας τη συμβολή εξωγενών παραγόντων. Η συγκεκριμένη θανατηφόρα επιπλοκή δεν εντάσσεται, κατά τη συνήθη πορεία των πραγμάτων, στους όρους κινδύνου για τη ζωή της ασθενούς που έθεσε στην αιτιώδη διαδρομή η παράνομη και υπαίτια συμπεριφορά του αναιρεσειόντος κατά το προεγχειρητικό στάδιο, αλλά συνιστά αυτοτελές αιτιολογικό γεγονός μεταγενέστερου σταδίου, ικανό να διακόψει την αιτιώδη ακολουθία. Κατ' ακολουθίαν, ο σχετικός τρίτος λόγος αναίρεσης πρέπει να γίνει δεκτός και η αναιρεσιβαλλόμενη να αναιρεθεί κατά τούτο χωρίς παραπομπή της υπόθεσης στο Τμήμα, καθόσον η αναιρετικώς ανέλεγκτη πραγματική βάση είναι επαρκής και ο, βάσει αυτής, νομικός χαρακτηρισμός του αιτιώδους συνδέσμου αποβαίνει αρνητικός. Η γνώμη, όμως αυτή δεν εκράτησε.

39. Μειοψήφησαν οι Σύμβουλοι Ασημίνα Σακελλαρίου και Χριστίνα Κούνα, οι οποίες διατύπωσαν την ακόλουθη γνώμη: Το δικάσαν Τμήμα διέλαβε στον υπαγωγικό συλλογισμό της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης πλήρη και σαφή αιτιολογία που καθιστά εφικτό τον αναιρετικό έλεγχο και, έτσι, δεν στέρησε την απόφαση από νομική βάση, κατά τη διατύπωση της κρίσης του ως προς την ύπαρξη αιτιώδους συνδέσμου μεταξύ της αποδιδόμενης στον αναιρεσειόντα παράνομης και υπαίτιας συμπεριφοράς και του επελθόντος ζημιογόνου αποτελέσματος (θανάτου της ασθενούς). Ειδικότερα, εφόσον η ασθενής, κατά τα γενόμενα δεκτά, δεν πληρούσε τις ενδείξεις για βαριατρική επέμβαση, δεν είχε προηγηθεί εξάντληση συντηρητικών μεθόδων και δεν της παρασχέθηκε πλήρης και ειδική ενημέρωση, η απόφαση του αναιρεσειόντος να την οδηγήσει στην επέμβαση καθ' εαυτήν δημιούργησε τον κίνδυνο επέλευσης των εγγενών, κατ' αντικειμενική κρίση, χειρουργικών και ενδονοσοκομειακών επιπλοκών. Συνεπώς, αν η ασθενής είχε αποφύγει την επέμβαση, όπως όφειλε να πράξει ο αναιρεσειών, δεν θα είχε εκτεθεί στον κίνδυνο που τελικώς πραγματώθηκε. Η προεγχειρητική βαρεία

αμέλεια του αναιρεσειόντος, συνισταμένη ιδίως στη μη τήρηση της γενικώς παραδεδεγμένης κλινικής ταξινόμησης της παχυσαρκίας (με ΔΜΣ 36,5, χωρίς συνοδά νοσήματα) και στην επιλογή μη ενδεδειγμένης χειρουργικής αντιμετώπισης άνευ έγκυρης ενημερωμένης συναίνεσης, συνδέεται αιτιωδώς με την άμεση εισαγωγή της ασθενούς στο χειρουργείο και, τελικώς, με τον θάνατό της. Κατ' ακολουθίαν, οι προβαλλόμενες με τον εξεταζόμενο τρίο λόγο αναίρεσης αιτιάσεις περί ανεπάρκειας των σχετικών αιτιολογιών της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης είναι αβάσιμες. Η γνώμη, όμως αυτή δεν εκράτησε.

40. Μετά από όσα έγιναν δεκτά στις προηγούμενες σκέψεις, ο ως άνω λόγος αναίρεσης είναι βάσιμος. Επομένως, η κρινόμενη αίτηση πρέπει να γίνει δεκτή κατά τον λόγο αυτόν και να αναιρεθεί, κατά τούτο, η αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση.

41. Η παραδοχή του ανωτέρω τρίτου λόγου αναίρεσης καταλαμβάνει, λόγω της αναιρετικής του εμβέλειας, και τον τελευταίο, μη εξετασθέντα, τέταρτο λόγο περί εσφαλμένης εφαρμογής του άρθρου 38 παρ. 2 Υ.Κ. κατά τον προσδιορισμό του ύψους του καταλογισθέντος ποσού, υπό την έννοια ότι παρέλκει η έρευνά του πριν την προηγούμενη κατάφαση της αποζημιωτικής ευθύνης του αναιρεσειόντος, διά της διαπίστωσης αιτιώδους συνδέσμου μεταξύ της αποδιδόμενης σ' αυτόν παράνομης και υπαίτιας συμπεριφοράς και του επελθόντος θανάτου της ασθενούς.

42. Επομένως, μετά την παραδοχή του τρίτου λόγου αναίρεσης, πρέπει η κρινόμενη αίτηση να γίνει δεκτή, κατά τούτο, και να αναπεμφθεί η υπόθεση στο δικάσαν Τμήμα για την, υπό διαφορετική σύνθεση, εκ νέου εξέτασή της (άρθρο 176 παρ. 3 της Δικ.ΕλΣυν), ως προς ύπαρξη αιτιώδους συνδέσμου μεταξύ της αποδιδόμενης στον αναιρεσειόντα παράνομης και υπαίτιας συμπεριφοράς κατά το προεγχειρητικό στάδιο και του επελθόντος θανάτου της ασθενούς του.

43. Μετά την παραδοχή της αίτησης αναίρεσης πρέπει να αποδοθεί στον αναιρεσειόντα το παράβολο που κατέθεσε για την άσκησή της (άρθρο 310 παρ. 1 της Δ.ΕλΣυν), ενώ, κατ' εκτίμηση των συντρεχουσών περιστάσεων, πρέπει να συμψηφιστούν ανάμεσα στους διαδίκους τα δικαστικά έξοδα (άρθρο 314 παρ. 4 της Δ.ΕλΣυν).

Για τους λόγους αυτούς

Δέχεται την από 3.7.2019 (Α.Β.Δ. 3448/2019) αίτηση του ...

Αναιρεί την 572/2019 απόφαση του IV Τμήματος του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

Αναπέμπει την υπόθεση στο Δεύτερο Τμήμα του Ελεγκτικού Συνεδρίου για την εκ νέου εξέτασή της, σύμφωνα με το σκεπτικό της παρούσας απόφασης.

Διατάσσει την απόδοση στον αναιρεσειόντα του παραβόλου που κατέθεσε για την άσκηση της αίτησης.

Συμψηφίζει τα δικαστικά έξοδα μεταξύ των διαδίκων.

Κρίθηκε και αποφασίστηκε σε τηλεδιάσκεψη στις ..., κατ' εφαρμογή του άρθρου 295 παρ. 2 του ν. 4700/2020.

Η ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ Ο ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ
ANNA ΛΙΓΩΜΕΝΟΥ ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΑΛΑΚΙΚΟΣ

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ
ΣΤΑΥΡΟΥΛΑ ΤΣΑΛΑ

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση, στις 5 Νοεμβρίου 2025
(βλ. πρακτικό δημοσίευσης με όμοια ημερομηνία).

Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΣΩΤΗΡΙΑ ΝΤΟΥΝΗ

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ
ΣΤΑΥΡΟΥΛΑ ΤΣΑΛΑ